

Σὺν Θεῷ 1618 14 47
DISPUTATIO JURIDICA PUBLICA. 16

De

LEGITIMA TESTAMEN-
TORUM FACTIO-
NE FACTORUMQ.
INFIRMATIONE,

QVAM

Authoritate & consensu Magnifici, Nobilis ac cele-
berrimi Jctorum in florentissimâ Academiâ
SALANA Ordinis,

PRESIDENTE

Clarissimo, Consultissimo ac Excellentissimo Viro,

DN. VALENTINO MELASIO
Brandenburg. J. U. D.

Propugnandam suscipiet

MICHAEL SMELTZENIUS

Ex Archiepiscop. Bremen, Saxo

Die XIIX. Junii in Auditorio Jctorum.

§ (O) §

F E N Æ

TYPIS TOBIÆ STEINMANNI.

Anno M. DC. XVIII.

Strenuo, Magnifico, Nobilissimo ac Consultissimo
VIRO,

DN. LEVINO Warschalek /
Reverendissimi ac Illustrissimi Principis ac
Domini, Dn. JOHANNIS FRIDERICE, D.G. Archi-
episcopi Bremensis, Hæredis Norvegiæ, Ducis Holstatiæ &c.
à consiliis intimo, ac totius Archiepiscop. Brem.
archisatrapæ dignissimo.

NEC NON

Viro Amplissimo, Clarissimo & Consultissimo

Dn. SAMUELI GECHUSIO, J. U. D.
Illustrissimi & Celsissimi Principis ac Domini, Dn. JO-
HANNIS ERNESTI, D.G. Ducis Saxonix, Julix, Clivix,
Montium, &c. Consiliario ac consistorii Vinar-
riensis Præsidi dignissimo.

*Dominis Mæcenatibus, fautoribus, promo-
toribus ac Sympatriotis suis excellentis-
simis, præclarissimis summèq; coleudis.*

Hanc exercitationem Academicam favoris
promerendi gratiâ, perofficiose

Dicat, dedicat & offert

Michaël Smeltzenius ex Archiepisc.
Brem. Saxo. Autor & Resp.

DE JURE TESTATI.

THESIS I.

Publicè disputaturus de præcipuâ rerum uniuersarum acquisitionis specie, antequàm ad finitionem ipsam accedam, præmittendum puto; Hereditatem quæ, nihil aliud est, quàm successio in uniuersum jus (a) quod defunctus tempore mortis (b) habuit; duplici viâ deferri: unâ quidem jure Testati (c), quæ inde hereditas testamentaria; alterâ verò lege vel ab intestato, quæ legitima appellatur. Hac hoc loco & tempore postpositâ & neglectâ, illam priorem, utpote cujus causa potior est (d), paucis pro ingenio mei modulo explanabo.

a) l. 24. ff. de verb. sig. l. 62. de R. I. eog. differt à bonorum possessione, quæ non est successio in ipsum defuncti jus seu patrimonium, sed successio seu jus persequendi retinendiq. Patrimoni defuncti l. 3. §. 2. ff. de bon. possession. b) quia viventis nulla est hereditas. l. 1. ff. de hered. vel act. vend. l. 1. ff. pro hered. c) §. final. Inst. per quas person. cuiq. acq. d) l. 89. ff. de R. I. l. 8. C. comm. de success.

II.

Testamentum, cujus denominatio investiganda (a), ex eo appellatur, quod testatio mentis sit (b): scilicet quod restantis mentem, ejusq. animum voluntatemq. contineat.

a) arg. l. 1. ff. de ju. & jur. b) princ. Inst. h. t. quæ tamen appellatio magis ipsius rei vim, quàm Grammaticam derivationem exprimit. Clariss. Dn Oswald Hilliger, præceptor meus etatè m. colendus in public. prælection. Inst. ad §. 1. h. t. Et sanè Jcti imitatione Stoiorũ, quorum imbuti erant disciplinis, non semper ex verbis more Grammaticorũ, sed plerumq. ex ipsis rebus notationẽ vocabuli mutantur, semperq. student, ut imponant nomina rebus congruètia §.

pen. Inst. de donat. confer Ampliſſ & Conſultiſſ. Dominic. Arumæum,
Præceptorem itidem meum omni honore proſequendum, Exercit. 7.
ad Inst. tb. 1.

III.

Definit testamentum Modestinus, voluntatis (a) no-
stræ (b) justam (c) sententiam, de eo, quod quis post mor-
tem suam fieri velit. (d). Ejus originem Gentium juri tribuen-
dam esse statuo (e).

a) Hinc cum coacta voluntas, etiam sit voluntas. l. 22. ff. de
rit. nupt. rectè etiam dicitur illud testamentum valere, quod quis vi
vel metu compulsus facit. Fachina. lib. 10. contr. c. 15. quod tamen
à prætore rescindi potest. arg. l. 21. §. 5. ff. Quod. met. caus. b) Ex
nostro enim, non alieno arbitrio testamenti factio pendere debet.
l. 32. pr. ff. de here. instit. c) justam sententiam accipio, quæ sit jure
facta, quemadmodum scilicet jus in testamentis ordinandis præ-
scribit. Ceterum hanc definitionem contra quorundam impugna-
tionem factam testam servat ac tuetur Ampliſſ. Dn. Arumæ. dict.
Exerc. 7. tb. 2. d) Testamentum enim robur suum post mortem de-
mum accipit, cum in vita ad extremum spiritum usq; possit revo-
cari. l. 4. ff. de adim. leg. quod in tantum verum est, ut nemo sibi pos-
sit legem dicere, ne à priori voluntate recedat. l. 22. de leg. 3. e) Quia
testamentariae successiones leg. 12. tabul. confirmata dicuntur. l. 130.
de V. S. Hoc loco concludunt vulgò Dd. ne quidem principem ex ple-
nitudine potestatis privatorum testamentis posse derogare. per l. 5.
c. de revoc. donat. l. 7. C. de prec. Imp. offer. l. 10. C. de testam.

IV.

Ceterum cum in omni testamento, (a) id in primis a-
nimadvertere debeamus, an is qui fecerit testamentum, ejus
factionem (b) habuerit: deinde si habuerit, an secundum regu-
las juris civilis (c) testatus sit; à methodi institutæ ratione
alienum me facere non puto, si primò de personis testamētū
condere valentibus, deinde de ipso testandi modo dispiciam.

a) Monente J. C. Gajo in l. 4. ff. h. b) quæ activa est, vel
passiva: illa ad testatorem pertinet, ut habeat testamenti condendi
jus, id est, potestatem; hæc ad heredem aliasq; personas minus princi-
pales pertinet, ut in testamento heredes institui, aut ex eo quid
capere possint. c) quia nemo potest in testamento suo cavere,
ne le-

ne leges in eo locum habeant. l. nemo. 55. de legat. l. Bronch.
cent. 3. ass. 58.

V.

Omnibus autem tam foeminis, quam masculis testamen-
tum condere permissum est (a), nisi aliqui specialiter prohi-
beantur (b). Prohibentur autem quidam naturâ quidam lege.
Naturâ ob defectum (c) vel animi vel corporis. Ob defectum
animi vel ratione ætatis, ut sunt infantes (d), impuberes
(e), vel casus alicujus, ut furiosi (f), mente capti (g), pro-
digi (h).

a) l. 5. ff. b. t. l. 26. C. de testam. b) Edictum enim de testa-
menti factione prohibitorium est, hoc est, omnibus permittitur quasi
per regulam, nisi expresse aliqui prohibeantur. arg. l. 28. §. 2. ff. ex
quibus cau. maj. c) cum scilicet alias defectu isto remoto testari
possint. d) quia non intelligunt, quid agatur. l. 1. C. de fals. mon. l.
18. C. de jur. delib. e) §. 1. Inst. Quibus non est permis. test. masculi
quidem ad annum usq; 14. foeminae verò ad 12. utring; completum.
l. 5. ff. b. t. etiamsi sint milite. l. fin. C. de testam. mil. quod adeò pro-
cedit, ut nec auctoritate tutorum testari possint. l. 1. §. 1. ff. de tut. &
ration. test. imò ne quidem ad pias causas. Trentl. vol. 2. disp. 10. th. 3.
lit. a. ultimi tamen anni diem nondum completum pro completo ha-
bendum esse affirmo per l. 5. ff. b. t. l. 134. ff. d. V. S. An verò adultus
curatorem habens absq; ejus auctoritate testari possit, hinc quari so-
let? quod affirmandum sentio per tex. in l. 77. §. 14. ff. de leg. 2. l. 4.
C. qui test. fac. l. 20. §. 1. ibiq; Gothof. ff. de liber. leg. S. d. quid hic de
Silicerniis seu senibus decrepitis statuendum? illis senium ætatis,
modo sinceritatem mentis teneant, testamenti factionem non aufer-
re certum est. l. 3. C. Qui. test. fac. f) §. furiosi. Inst. b. t. nisi per
furoris intervalla testentur. l. 9. C. Qui test. fac. Testamentum
tamen ante furorem factum superveniens furor non perimit. §. 1.
Inst. Quib. non est perm. & c. g) l. 17. ff. b. t. Rudioris tamen &
hebetioris sensus qui solummodò est, adeoq; is, quem Grosolanum
vulgò vocant, testari potest. Dn. Hilliger. Don. enucl. lib. 6. c. 5. l. n.
h) d. §. 2. quibus scilicet et bonorum suorum administratio cum cau-
sa cognitione & magistratus decreto adempta est l. 1. ff. de cur. fur.
d. §. 2. Eorum tamen testamentum, quod interdictione vetustius ha-
bent, valet. l. 18. ff. b. t. nec non quod sanitate morum recepta, fa-
ciunt

ciunt. arg. l. 1. ff. de cura. furi. Paulus, 3. recep. sent. 4. S. prodigus.
adeoq; & illud elogium ratum habetur, in quo probè posteritati suæ
prospiciunt non obstante interdictione Nov. Leonis 39. Quatenus
enim prodigi salubriter & sanorum hominum more volunt, cate-
nus rectè velle censendi sunt. Ampliſſ. Dn. Hilliger. Donel. enucl.
lib. 6. c. 5. lit. O.

VI.

Ob defectum corporis, non quidem quemlibet mor-
bum (a), sed quo destituuntur sensu ad hunc actum necessario
(b) ut muti & surdi (c), Item cæci, nisi testentur secundum
formulam ab Imp. præscriptam. (d)

a) l. 2. ff. b. l. 3. C. eod. b) qualis est Epilepsia & Apople-
xia. Hinc igitur leprosus & simili morbo correptus atq; infectus,
ut & eunuchus testandi facultatem habent l. 5. C. qui test. fac. nec
non ille, qui parte aliquâ corporis caret, ut si cui manus sint ampu-
tata l. 10. ff. h. t. c) Ita scilicet nati. l. discretis 10. C. h. t. ita facti
olim testari non poterant, nisi id à Principe impetrassent. l. 7. ff.
h. t. Surdi verò tantum, aut muti tantum, sive ita facti, sive ita nati
neq; poterat olim testari, nisi id specialiter, illi voce vel scripto hi scri-
pto à Principe impetrassent, exceptis militibus, qui si utiq; voluntatē
suam, voce vel scripto certò declarare possent, absq; speciali Princi-
pis permissu testari poterunt. Henon. disp. jurid. 7. th. 4. Hodie
verò citra impetrandi necessitatem modo surdi articulatè loqui, &
muti scribere possint, testamenti factionem habent ex Justiniani
constitutione in d. l. 10. C. h. t. Ceteris verò mutis & surdis, si lite-
ras ignorent, ne quidem Principis rescripto testandi facultatem
concedi posse statuo cum Treutl. vol. 2. disp. 10. th. 4. lit. E. ibiq;
alleg. d) in l. 8. C. Qui testa. fac. poss. in hoc testamento heredis
institutionem legatis deberi præponi nonnullis placet, quod mihi
cum Treutl. dict. loc. lit. F. in not. displicet.

VII.

Lege porrò testari prohibetur quis vel ob potestatem, cui
subjectus est, vel ob statum, quem non habet, vel ob delictum,
quod commisit. Ob potestatem rursus vel patriam, ut filius-
familiars (a), vel dominicam, ut sunt servi (b).

a) princ. Inst. Quibus non perm. & c. etiamsi pater consen-
siat & id permittat. l. 6. ff. b. l. pen. c. h. t. cum testamenti factio
tribuat

tribuat^r cuiq^{ue}, jure publico & legibus, non privatorum voluntate l. 3. ff. h. De peculio tamen castrensi & quasi-castrensi ipsi testandi facultas concessa est. princ. Inst. h. t. Non parum litigii habet, possitne filiusfamilias testari de iis bonis adventitiis, quae pleno jure habet, ita ut eorum nec ~~patris~~ nec ~~matris~~ ad patrem pertineat? quod negant. Dn. Aruma. Exercit. ad Inst. 7. th. 6. Dn. Fomannus disput. ad Inst. 14 th. 12. lit. F. & Dn. Hillig. Donel enucl. lib. 6. c. 5. lit. I. à quorum ut clarissimorum meorum praeceptorum sententiâ, quia, & juri & rationi magis est consentanea, ut defiscam atq^{ue}, deficiam mihi non est consultum. Secus tamen est in filiofam. milite, qui etiam de adventitiis bonis testamentum condere non prohibetur §. deniq^{ue}, inst. de test. mil. l. 22. ff. eod. b) l. 8. ff. h. t. l. 20. §. 7. eod. Juris enim civilis communionem non habent, sed pro mortuis habentur. l. 32. ff. de R. I.

VIII.

Ob statum testari nequeunt obfides (a), capti ab hostibus (b) deportati (c) peregrini (d), de statu suo errantes vel habitantes (e) & omnes maximam & mediam capitis deminutionem passi (f).

a) l. 11. ff. h. t. quia cives Romani non sunt l. 31. ff. de jur. ff. nisi tamen eis vel expresse à Principe, vel etiam tacite usu togae concessio, permittatur d. l. 11. & l. 32. ff. de jur. fisc. b) l. 8. ff. h. quorum tamen testamentum in civitate factum valet jure postliminii si reversi fuerint ab hostibus: si verò illic decesserint, valet ex l. Cornelia. §. fin. Inst. Quibus non & c. c) l. 8. §. 2. ff. h. t. Quia ex civium Romanorum numero tolluntur. §. 1. inst. Quib. mod. jus Pat. pot. sol. Hic Bannitos seu proscriptos imperii, cum dur ori etiam sint conditione, quam olim erant deportati, & sententia imperali publicè hostes pronuncientur, testari non posse statuo. arg. l. 5. §. 1. de cap. minu Gail. lib. 1. de pac. publ. cap. 19. Quod & hodie de damnato ad mortem verum confirmant Ampli. Dn. Aruma. disput. ff. 17. th. 5. & Ampli. Dn. Fomann. disput. ad Inst. 14. th. 12. lit. h. Quid verò de excommunicatis? Hos utramque testamenti factionem retinere verius est, cum similes sint relegatis nec reperiuntur expresse prohibiti, rum etiam hoc speciale sit in excommunicato propter haeresim. auth.

auth. credentes C. de heretic. Excellentiss. Dn. Hilliger. Donel. enucle. lib. 6. c. 5. l. 5. d) Quia jus civium Romanorum non habent. Ex Auth. autē, Omnes peregrini. C. comm. de success. testamēti factio illis conceditur. e) l. 15. 14. ff. h. t. Caterum de statu suo litigantes testari posse verius est. Dn. Hilliger. Donell. enucl. lib. 6. c. 5. lit. Q. in not. t) arg. S. 1. 2. Inst. de cap. demin.

IX.

Ob delictum autem speicialiter testari prohibentur, qui contraxerunt incestas nuptias (a), ob carmen famosum damnati (b), usuari manifesti (c), hæretici (d) & omnes denique, qui jure improbi intestabilesq; esse jubentur. (e)

a) l. 6. & Auth. seq. C. de incest. nupt. b) l. 18. S. 1. ff. h. t. c) c. quanquam ext. de usur. in 6. nisi præstita cautione de usuris iniq; extortis reddendis. Hæ non disput. jurid. 7. th. 4. lit. O. improbum quog; fœneratorem extra ordinem criminaliter judicis arbitrio puniri posse, obiter hic statuo cum Bronch. cent. 2. aß. 85. d) quia nihil ex legibus commune habent cum cæteris. l. 4. Auth credentes C. de Heret. & Monach. e) l. 15. l. 18. S. fin. ff. h. t. intestabilis autem fctis dicitur, qui nec testimonium aliis, nec cui alii testimonium dicere possunt. l. 26. ff. h. t.

X.

Tantum de personis testantibus (a), consequens est, ut de modo testandi agamus, qui de jure civili duplex statuitur. Licet enim & fide publicâ testari & privata: unde testamentum aliud est publicum, aliud privatum (b).

a) Ubi notandum, quod testamentum factum ab eo, qui facere prohibitus est, adeò non valeat, ut etiamsi prohibitione postea cessante testari possit, illamq; suam anteriorem sententiam novâ voluntate confirmare velit, id tamen non possit, nisi omnia denuò solenniter, eog; modo, quo oportet, peragantur: cum hic inspiciatur tempus, quo testamentum facit, non quo quis decedit. l. 19. ff. h. t. b) Non attentis veteribus & jam pridem abrogatis testamentorum generibus, quorum unum calatis comitiis, alterum in procinctu, tertium per æs & libram constituebatur S. 1. Inst. h. t. Dd. ibid.

XI.

Publicum est, quod publica fide & autoritate nititur: fitq; duobus modis: aut enim testator ultimam suam suam voluntatem

Voluntatem principi libello supplici consignatam offert, inque
scrinia (a) ipsius referri petit: aut palam coram iudice decla-
ratam vel scripto comprehensam petit ad acta publica reponi (b).
In hoc testamento testes nullos requiri: siquidem testator præ-
sens voluntatem suam declarat, arbitror (c).

a) Ubi non intelligo scrinia pectoris Imperatoris, quasi in eis
omne jus reconditum, sed armarium, quo epistolæ, libelli, ceteraq;
litteraria monumenta conservabantur. Donel. 6. comm. ibiq; Dn.
Hylliger. in not. lit. C. b) l. omnium. 19. C. de testam. c) per d. l.
19. C. h. t. Hænon. diss. illust. controvers. 7. quest. 3. ibiq; allegati.

XII.

Privatum est, quod quis privata fide facit. Estq; vel solen-
ne (a) vel privilegiatum, (b) Solemne rursus est scriptum
vel nuncupativum.

a) Quod quia propriè est paganorum, rectè etiam paganum
dicitur à paganis, id est, iis qui milites non sunt, sive in pagis sive
in urbibus habitent, & sic pagani militibus opponantur, & vicissim.
l. 1. §. 2. ff. de fugit. b) quod aliàs etiam rectè minus solemne vo-
catur. Dn. Arum. Exercit Justin. 7. th. 4.

XIV.

Solemne scriptum Testamentum est, quod adhibitis juris so-
lennitatibus in scripturam redactum est. Consistunt autem so-
lennia ista in rectâ heredis institutione (a) & testandi actio-
ne. Hoc rursus in idoneâ singulorum testium conditione (b)
eorumq; legitimâ adhibitione, & deinde in ipso testandi facto.

a) Quæ ipsa velut caput est ac fundamentum totius testa-
menti §. 3 4. Inst. de leg. adeo, ut ne quidem à milite omitti possit.
§. 1. Inst. de testam. mil. b) quæ eo tempore, quo signarent inspi-
cienda est, non tempore mortis: Si igitur tum cum signarent tales
fuerint, ut adhiberi possint, nihil nocet, si quid postea eis contigerit.
l. 22. §. 1. ff. h. t. Bronck cent. 2. misc. 15. Hinc si eo tempore vel uni-
cus saltem fuerit inhabilis, testamentum redditur nullum, nec ex eo
hereditas adiri potest l. 12. C. de testam.

XIV.

Testes autem omnes sunt idonei, cum quibus est testamen-
ti factio, nisi quidam prohibeantur naturâ, quidam lege. Na-
turâ quidem vel ob defectum animi, ut impubes (a), furio-
sus

B

sus

his (b), prodigus (c), vel corporis, ut furdus (d), mutus (e),
caecus (f).

a) §. testes. 6. Inst. h. t. quia nec hic, quo oportet modo aliquid intelligit. l. 9. ff. de acq. vel om. her. b) nisi tempore dilucidi intervalli. Sneider. ad dict. §. 6. c) l. 18. princ. ff. h. t. vide sup. th. 5. lit. g. d) d. §. 6. qui scilicet nihil planè exaudit, ignorat enim ad quid adhibetur. Dd. ad dict. §. 6. Inst. h. t. e) d. §. qui planè nihil loquitur, testimonium enim perhibere nequit. f) Quia testatorem videre non potest, nec subscribere nec sigillum recognoscere.

XV.

Qui lege prohibentur, aut in totum adhiberi non possunt, ut servus (a), mulier (b), aut ob causam tantum privatam, ut Heres scriptus [c], filius intestamento patris [d], & pater in testamento filii (e), nec non fratres in eadem potestate existentes [f].

a) l. 20. §. 7. ff. h. t. nisi tempore testamenti faciendi pro libero sit habitus, tum enim ob publicam testandi facultatem liberalitate Imper. Justinia. testam. subsistit. §. 7. Inst. hic. Servo equiparatur quo ad hoc Deportatus; Non verò Adscriptitius, nec etiam Monachus, si monasterium sit institutum. Treatl. part. 2. disp. 10. th. 4. lit. I. b) l. 20. §. 6. ff. hic. non ob sexus infirmitatem, nec quod secreta tacere nequeat, aut quasi absurdum visum fuerit mulieres rogari, Dn. Praecept. Oswald. Hilligerus, in praelect. publ. Inst. ad §. 6. de testam. ord. sed quod juris publici, à quo testamenti factio est, communionem non habeat. l. 2. ff. de R. I. Mulierem verò in codicillis testem esse posse eleganter docet Magnificus Dn. Aruma. dict. exerc. ad Inst. 7. th. 14. c) §. 10. Inst. h. l. 20. princ. ff. h. t. Legatariis tamen & fideicommissariis testimonium non denegatur. §. 11. Inst. h. t. Diversitatis rationes reddit Ampliss. Dn. Hilliger. in dict. prael. publ. ad §. 11. Inst. h. ut & Ampliss. Dn. Fomannus dict. disp. 14. th. 8. lit. L. Quod non solum in testamento scripto, verum etiam Nuncupativo verum credo propter generalitatem text. l. 20. in princ. ff. h. t. & alias rationes, quas habet Dn. Aruma. dict. exerc. 7. th. 16. d) in cuius scilicet potestate est §. 9. Inst. h. unde emancipatus patris testamento rectè testis adhibetur. Dn. Praecept. Dominicus Aruma. dict. exercit. th. 15. e) quem scilicet in potestate habet, si forte.

si fortè post missionem de castrensi peculio filius testetur, all. loc. §) §. 10. Inst. h. t. Pater tamen & filius, ut & plures fratres in unius & ejusdem patris sacris constituti rectè testes in alieno testamento sunt. §. 8. Inst. h. t.

XVI.

Numerum porrò testium quod attinet, jure communi (a) septem præcisè requiruntur, illique specialiter ad hanc rem rogati (b): eos verò animo & corpore præsentibus esse placet (c).

a) §. 3. Inst. h. t. & c. ut & jure hodierno. Ita enim constitutum est in Comitibus Coloniensibus. Anno 1512. sub Maximil. tit. von testamentis. §. Und sollen die Notarii. Rationes hujus numeri septenarii perelegantes affert celeberrim. Jctus Dn. Arumæus, dict. exercit. 7. th. 10. Numerum quoque istum esse de testamenti substantiâ per l. 12. C. de test. affirm. eundemque in testamento tempore pestis necessarium omnino esse puto per l. 8. C. h. t. Dn. Arumæ. dict. exerc. 7. th. 11. statuto tamen istum numerum minui posse non dubitarim. arg. l. 9. C. de test. junct. §. pen. Inst. de jur. N. G. & C. b) l. 21. ff. & l. fin. C. h. t. Nov. 9. c. 2. Alterius enim rei causâ fortè rogati ad testandum idonei non sunt. dd. ll. parum autem interesse puto, an à testatore vel ab alio rogentur, modò in præsentia testatoris id fiat. c) adeò quidem, ut testatorem non modò audire, sed etiam videre debeant. l. 9. C. de testam.

XVII.

Et hæc hætenus de testium adhibitione, sequitur agendum de ipso testandi facto, quod primum consistit in ultimæ voluntatis declaratione (a); deinde in testium officio, ut scilicet nomina sua subscribant, aut si literas ignorent, per alium subscribi curent (b), itemque signa & sigilla sua testamento apponant (c), & denique hoc totum negotium uno eodemque tempore peragant (d), nullo alieno actu interveniente (e).

a) Que quomodo fieri possit & debeat, eleganter patet ex rescriptis Div. Imp. Theod. & Valent. in l. hac consultiss. 21. & D. Justinia. in l. cum antiquitas 28. §. 1. C. de testament.

B 2

Uit s

Ut si nimirum testator nullum scire velit, quae in testamento scri-
 pta sunt, licet illi consignatam vel saltem clausam involutamq;
 suam voluntatem proferre, ita tamen ut dicat hoc suum testamen-
 tum esse, & deinde hoc à testibus subscribi & obsignari petat. Debet
 & ipse testator coram testibus suâ manu in reliqua parte testamenti
 subscribere: quod si verò subscribere nequeat, octavus adhibendus est
 aliquis, qui ejus nomine subscribat. Quod tamen hucusq; verum est,
 si alterius manu sit scriptum testamentum; nam in holographo non re-
 quiritur subscriptio testatoris aut alterius ejus loco d. l. 18. verb. san-
 cimus. b) l. ult. in fin. C. de testam. quod ad eò necessarium est, ut si te-
 stis nomen suum non adscripserit, pro non adhibito habeatur. l. 22. §.
 4. ff. h. t. c) d. l. 22. §. 4 l. 12. C. h. t. Obsignare autem possunt omnes
 uno annulo, eoque, alieno, dict. loco. Imò etiam alio quovis signo præter
 annulum ^{quodammodo} habente signare eos posse assero per text. l. 22. §.
 signum. ff. h. t. quod optimâ ratione defendit Consultiss. Dn. Arumæ.
 dict. Exercit. 7. th. 17. Donell. 6. comm. 8. ibidemq; Excellentiss.
 Dn. Hilliger. in notis, lit. D. Quamvis hic dissentire videatur Am-
 pliss. Dn. Fomannus, dict. disp. 14. th. 5. lit. C. d) Unicus enim de-
 bet esse contextus subscriptionis & subsignationis. l. 20. §. 8. & l. seq.
 §. fin. ff. h. t. Quo & illud pertinet, ut omnes qui ad testandi actum
 adhibentur, simul maneant, donec suprema contestatio peragatur.
 arg. l. 20. §. 8. h. t. e) d. l. 21. §. fin. C. h. t. Hinc contractum in te-
 stamento celebrari non posse verius credidam per & propter ea,
 quae disputat Dn. Arumæus, Exercit. 7. ad Inst. th. 18.

XVIII.

Solennitatibus testamenti scripti (a) explicatis, ordo
 jam postulat ulterius agi de testamento solenni Nuncupa-
 tivo, quo testator suam voluntatem coram septem testibus
 nuncupat (b), idq; easdem solennitates, si à scripturâ & signa-
 tione discessero, cum testamento solenni scripto communes
 habet. (c)

a) De quo ad hoc & illud notandum, quod unum testamen-
 tum pluribus exemplis seu Codicibus possit consignari l. 24. ff. h. t.
 ubi tamen requiritur, ut singuli Codices à testibus scripti sub-
 signatiq; sint §. 13. Inst. h. t. in verb. secundum obtinentem tamen ob-
 servationem. Ampliss. Dn. Ortolph. Fomann. dict. disp. 14. th. 14. lit. C.

Ne ta-

Ne tamen testamentum scriptum ob prætermisam sorte aliquam prædictarum solennitatem in vitium incidat & corruat, solet plerumq; à testatore codicillus subsidiarius sive clausula codicillaris apponi, ut nisi valeat, quod scriptum est, jure testamentis valeat tamen jure codicillorum. l. fin. C. de codicill. Aliàs ex imperfecto testamento nihil plane debetur, cum ne codicillorum quidem vim habeat. l. ii. §. 1. de leg. 3. Bronch. cent. 3. as. 24. b) §. ult. Inst. h. t. Solet tamen ut plurimum etiam id, quod testatoris voce nuncupatum est, in scripturam redigi, idq; probationis causâ, quod si fiat, testamentum, ut ab initio nuncupatum fuit, ita nuncupatum manet l. 4. ff. de pign. l. 4. ff. d. fid. inst. c) dict. §. fin. Inst. Dn. Fomann. dict. disp. 14. th. 6. lit. E. in not.

XIX.

Hucusque de testamento solenni, ordine succedit privi legiatum seu minus solemne, quod singulari privilegio gaudet, adeoque nullis observatis solennitatibus confectum valet. Cujusmodi est primum militare, quod milites (a) in expeditionibus occupati (b), etiam muti & surdi (c), quocunq; modo facere possunt (d).

a) tot. tit. Inst. ff. C. de testam. mil. Quod tamen ad laniones & lixas, qui exercitum sequuntur, minime extendo. arg. l. 1. & 6. C. de testa. milit. nec etiam ad milites togatos, puta Doctores & Advocatos arg. l. 1. ff. h. t. Dn. Præcept. Dominic. Arumæ. dict. Exerc. 7. th. 9. Rectè tamen ad nostri temporis milites cum Dn. Arumæ. dict. Exerc. th. 8. b) prin. Inst. h. nam post missionem jure communi testari tenentur: Testamentum tamen in expeditione factum, integrum annum post valet etiam extra militiam, adeoque opus non est, ut in bello decedant. §. 3. Inst. h. modo honestè missi sint. Dn. Præcep. Foman. dict. disp. th. 11. lit. B. in not. At qui hac privilegia etiam militibus limitaneis, strationariis & præsidariis propter subita sæpe pericula attribuo. arg. l. 6. §. 1. d. V. S. c) §. 2. Inst. h. t. Ubi eos intelligo, qui tales sunt ex casu cum Dn. Fomanno, dict. disp. th. 9. in fin. nam naturâ tales inter milites non recipiuntur. Dn. Præcept. Oswald. Hilliger. in præl. publ. Inst. ad §. 2. de test. mil. d) prin. Inst. dummodo constet ab iis



Etum, quod adeo verum est, ut etiam eorum testamentum absq;
nullis festibus factum subsistere posse asserat, Dn. Arumæ. dict. Exerc.
7. th. 13. id quod à jure & ratione alienum minimè puto.

XX.

Deinde testamentum rusticorum (a) in pagis, Paren-
tum inter liberos (b), modò non fuerit inofficiosum (c), nec
non testamentum ad pias causas collatum (d).

a) Quibus permittitur testari secudùm requisita l. ult. C.
de testam. b) siue id erit perfectum, siue ratione solennitatum
imperfectum, valebit. l. 21. S. 1. C. h. t. Cessat enim hic fraus, cui
solennitatibus est obviandum & aliàs jure naturali Parentum he-
reditas liberis debetur. l. 7. S. 1. ff. und. lib. Unde etiam Am-
pliss. Dn. Arumæ. Exercit. 7. Just. th. 12. in hoc testamento nullos te-
stes requirit, cum hac tamen limitatione, ut hæc procedant quoad
ipso liberos: secus quoad extraneos. His enim si quid in eo reli-
ctum sit, omnino duos testes adesse vult. c) Ne pater contra offi-
cium pietatis facere videatur. l. par. C. de inoffi. test. d) Hoc duo-
bus ad minimum testibus adhibitis conditum valet. c. relatum,
extr. de testam.

XXI.

Hactenus de testamenti factiõne: sequitur de testa-
menti jure facti infirmatione, Infirmatur autem vel jure
ordinario, vel extraordinario. Ordinario, cum vel rum-
pitur (a), vel irritum fit (b). Jure extraordinario
infirmatur testamentum per querelam inofficiosi (c).

a) Et hoc primum fit agnatione sui heredis. S. 1. Inst. h. t.
Testamentum tamen, quo præteritus posthumus vivo testatore de-
cedit, valet, per tex. l. 12. ff. de inj. rupt. & c. Dn. Arumæ. Exerc. Ju-
stin. 10. th. 7. idq; nativitate postumi ruptum, non sustineri virtute
clausule codicillaris, subnixus rationibus, quas adfert Dn. Arumæ.
dict. Exerc. th. 8. assero. Deinde prius quoq; testamentum rumpitur per
posterius ritè factum. S. 2. Inst. h. t. Unde undà voluntate testato-
ris non tolli testamentum statuo, per S. 2. Inst. h. t. l. 35. ff. de R. J.
Bronch. cent. 2. misc. cont. 11. nisi eam idonea testatio & diuturna
in ea

in ea revocatione permansio confirmaverit. l. 27. C. de testam. Dn. Fomann. disp. ad Inst. 16. th. 15. lit. a. Quid si quis prioris testamenti oblitus aliud condat? Prius censetur revocatum. Ampliss. Dn. Hilligerus, Donell. enucl. 6. commu. 16. lit. E in not. Caterum dantur etiam casus, ubi prius testamentum perfectum revocatur per secundum imperfectum: De quibus videas velim Ampliss. Dn. Aruma. dict. Exerc. 10. th. 10. b) scilicet quando testator maximam vel mediam capitis deminutionem patitur. S. 4. Inst. h. t. Imò minimam arrogatione contingentem. S. 6. Inst. h. t. non verò emancipatione. Ampliss. & Consultiss. Dn. Fomannus, dict. disp. 16. th. 16. lit. d. c) De quâ hîc agi & instituti ratio & pagellarum angustie non patiuntur. Atq; hac de hac testamentorum materiâ hoc tempore pro re nata & pro ingenii modulo dicta & tractata sufficiant: uberiores explanationem ipse discursus & consiliatus disputatorius publicus suppeditabit.

P A R E R G A.

I.

Duorum vel plurium fratrum filii, si soli sint & utrinque conjuncti, utrùm in capita, an verò in stirpes succedere debeant, ancipitis juris quæstio est? Non hoc, sed illud, quod & Carolus V. Comitiis Spirensibus, de anno 1529. confirmavit, juri Justiniano & rationi magis conveniens esse videtur.

II.

Superstitiosa illa sagarum per aquam frigidam probatio, ut nimirum sub aquas non aliter ac plumbum penetrantes, ab omni profus in-

ius incantatione alienæ renunciatur & pro-
clamentur; plumæ verò levis instar, seu anse-
rum, anatum, aliarumvè avicularum aquati-
carum modo innatantes, tanquam reæ ac ar-
tis diabolicæ penitus gnaræ declarentur & sic
ad combustionis supplicium damnentur &
rapiantur: nullo modo ad hoc sufficiens est.

III.

Ducens ignoranter vitiatam ab alio, eam
repudiare potest. *Ampliss. & Consultiss. Dn.
Arumæ. Exerc. Justin. 2. th. 15.*

IV.

An probetur adulterium, si testes depo-
nant, quod conspexerint nudum cum undâ,
imò solum cum solâ, atq; adeò sic illos in uno
eodemq; lecto sive toro cubare: seu quòd vi-
derint solum virum & mulierem in occulto
se mutuis osculis & amplexibus demulcentes
atq; salutantes: vel si dicant, juvenem dispe-
ctoratum & caligis dissolutis in thalamo ste-
tisse; mulierem verò ostio pessulum celer-
rimè obdidisse, & juvenem adesse
præcisè negasse? N.

GLoria LaVsqVe Deo sit TrIno seMper & Vnl.

F I N I S.

ULB Halle
005 132 614

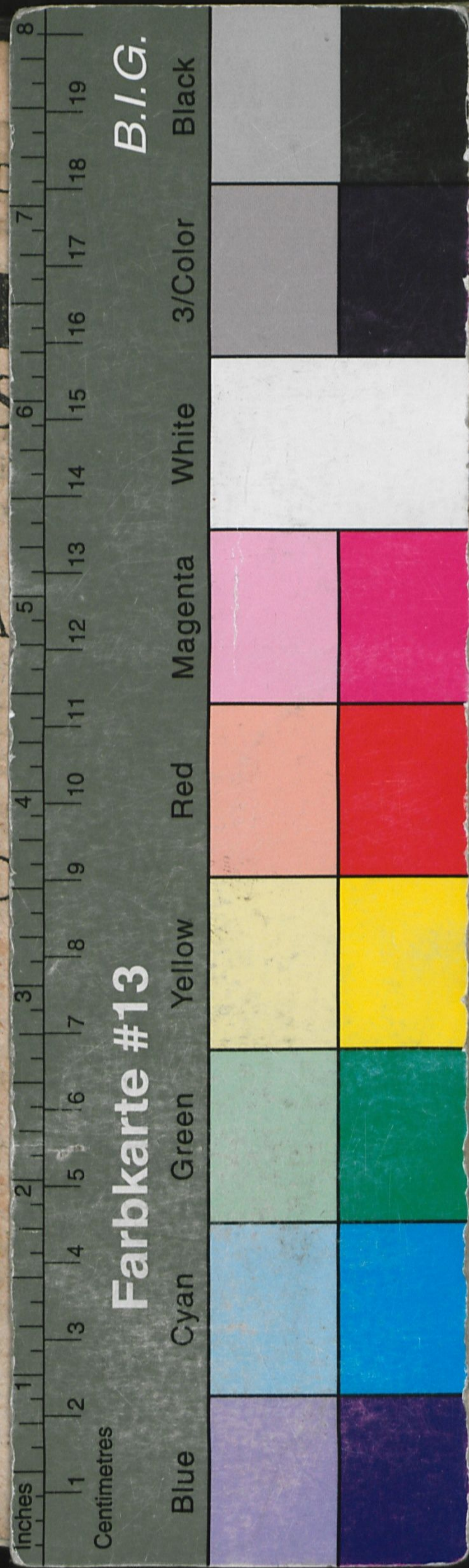
3



W 17







B.I.G.

Farbkarte #13

Black

3/Color

White

Magenta

Red

Yellow

Green

Cyan

Blue

1618 #4
16
DICA PUBLICA.

MA TE-
RUM FA-
TORUMQ.
ONE,

nifici', Nobilis ac cele-
bratissimâ Academia
in,

V T E

excellētissimo Viro,

D MELASIO
LUD.

scripser

LTZENIUS

men, Saxo

torio Jctorum.

Æ

INMANNI.

VIII.

